

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 397/2021-5

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša o vyhlásení zaujatosti sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky **Petra Straku** v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 1297/2021 takto

r o z h o d o l :

Sudca III. senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky Peter Straka **je vylúčený** z konania a rozhodovania vo veci vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 1297/2021.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav

1. Sudca III. senátu ústavného súdu Peter Straka prípisom z 2. júla 2021 v zmysle § 49 ods. 4 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) oznámil predsedovi ústavného súdu dôvody vylúčenia vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 1297/2021, v ktorej je sudcom spravodajcom. V konkrétnostiach sudca ústavného súdu uviedol, že sťažovateľ je jeho spolužiakom z fakulty, s ktorým sa stretáva približne raz za rok na organizovaných akciách, pričom intenzita ich známosti je nielen na báze bežnej známosti, ale ide o priateľstvo, a preto sa cíti byť nie nestranným.

2. Pokynom predsedu ústavného súdu zo 7. júla 2021 bolo oznámenie v súlade s čl. IV bodom 1 písm. d) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2021 (ďalej len „rozvrh práce“) pridelené na rozhodnutie podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde štvrtému senátu ústavného súdu oprávnenému na rozhodnutie, ak ide o sudcov tretieho senátu. V súlade s čl. II ods. 3 rozvrhu práce tak o vyhlásení zaujatosti sudcu ústavného súdu Petra Straku rozhodoval štvrtý senát ústavného súdu v zložení Libor Duľa – predseda senátu a sudcovia Ladislav Duditš a Miroslav Duriš (ďalej len „námietkový senát“).

II.

Relevantná právna úprava

3. Podľa § 49 ods. 2 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci aj vtedy, ak bol v tej istej veci činný pri výkone inej funkcie alebo povolania, než je funkcia sudcu ústavného súdu.

4. Podľa § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde dôvody vylúčenia podľa ods. 1 alebo ods. 2 oznámi sudca ústavného súdu bezodkladne predsedovi ústavného súdu.

5. Podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak ide o rozhodovanie v senáte ústavného súdu, o vylúčení sudcu ústavného súdu rozhoduje iný senát ústavného súdu určený rozvrhom práce.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

6. Ústavný súd na úvod zdôrazňuje, že nestrannosť sa obyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti) a straníckosti. V judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), na ktorú nadväzuje aj judikatúra ústavného súdu, sa rozlišuje nestrannosť subjektívna a nestrannosť objektívna. Subjektívne chápanie nestrannosti je posudzovaním správania súdu (sudcu). Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je dokázaný opak, čo však je zriedkavý prípad. Nestrannosť z hľadiska správania sudcu je vlastne nedostatok subjektívnej nezaujatosti, o ktorom svedčí správanie sudcu. Objektívna nestrannosť sa naproti tomu neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonával. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán. Podľa názoru ESLP objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prerokúvanej veci a účastníkom konania. Rozhodujúcim prvkom rozhodovania o zaujatosti zákonného sudcu je to, či obava účastníka konania je objektívne oprávnená. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že naznačujú nedostatok nestrannosti súdu (rozsudok ESLP vo veci Pullar v. Spojené kráľovstvo).

7. Námietkový (štvrtý) senát ústavného súdu po preskúmaní dôvodov uvedených vo vyhlásení sudcu tretieho senátu ústavného súdu Petra Straku vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 1297/2021 dospel k záveru, že sú splnené zákonné podmienky podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde na vylúčenie sudcu Petra Straku z konania a rozhodovania o ústavnej sťažnosti sťažovateľa pre pomer k účastníkovi konania. Skutočnosť, že sťažovateľ je dlhoročným priateľom sudcu ústavného súdu Petra Straku, ktorému bola vec sťažovateľa pridelená ako sudcovi spravodajcovi, je dostačujúca na vznik objektívnych pochybností o nezaujatosti sudcu v danej veci. Ústavný súd vzal zo subjektívneho hľadiska do úvahy aj okolnosť, že sudca ústavného súdu Peter Straka sám svoju zaujatosť v predmetnej veci vyhlásil a zároveň uviedol, že sa cíti byť subjektívne

zaujatým. Na základe uvedeného námietkový senát ústavného súdu rozhodol o jeho vylúčení z konania a rozhodovania v danej veci tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2021

Libor Duľa
predseda senátu